

รัฐจัดสรรเงินเพื่อช่วยเหลือราษฎรผู้มีรายได้น้อย
แต่เจ้าหน้าที่ ... “ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์”

โดย นายปกครอง

โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ถือเป็นโครงการสำคัญของรัฐบาลที่มุ่งประสงค์จะส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งเงินทุนสนับสนุนสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพ รวมถึงเป็นการเพิ่มสวัสดิการของรัฐเพื่อดูแลสังคมในชุมชน โดยรัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณไปให้หมู่บ้านบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง

โครงการนี้จึงต้องเกิดจากการคิดร่วมกันทำกิจกรรมหรือโครงการร่วมกันของคนในชุมชน ไม่ใช่เป็นเรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง ... เพราะหากเป็นเช่นนั้นย่อมนำมาซึ่งความเสียหายต่อราชการอย่างแน่นอนครับ !! ดังเช่นอุทาหรณ์จากคดีปกครองในวันนี้ แม้เป็นข้อพิพาทที่เจาะจงเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ราชการของ “ผู้ใหญ่บ้าน” ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการก็ตาม แต่งานของทางราชการทุกเรื่องย่อมมีเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

คดีนี้ จึงเป็นอุทาหรณ์ที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไปที่จะต้องตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ... ไม่ใช่ทำตามอำเภอใจ ... ครับ

ข้อเท็จจริงของคดีนี้ คือ รัฐได้จัดสรรเงินงบประมาณจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำมาจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ให้กับหมู่บ้านตามที่ที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านหรือชุมชนมีมติภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการที่กำหนดตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

โดยมีนายประไพ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินการตามโครงการและถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้ใหญ่บ้านตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ต่อมาได้มีการเสนอโครงการต่อหน่วยงานราชการ ลำดับที่ ๑ โครงการซื้อปุ๋ยชีวภาพ และลำดับที่ ๒ โครงการซื้ออ้อมมังกร แต่ในการเสนอโครงการดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงจากรายงานการประชุมประชาคมว่า ไม่ปรากฏรายละเอียดการคัดเลือกคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านและชุมชน แต่การจัดทำเอกสารเสนอโครงการกลับปรากฏชื่อราษฎรเป็นคณะกรรมการโครงการครบถ้วนโดยที่ราษฎรผู้มีรายชื่อในเอกสารไม่ทราบเรื่อง และเมื่อโครงการจัดซื้อปุ๋ยชีวภาพลำดับที่ ๑ ไม่ได้รับการอนุมัติก็ได้ดำเนินโครงการลำดับที่ ๒ โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงให้ที่ประชุมรับทราบ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า พฤติการณ์ดังกล่าวถือเป็นการดำเนินโครงการผิดวัตถุประสงค์ของโครงการ การกระทำของผู้ฟ้องคดี (ผู้ใหญ่บ้าน) เป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อันเป็นการกระทำความผิดวินัยตามมาตรา ๖๑ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และเป็นกระทำผิดวินัยฐานจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จึงชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ถือว่าเป็นอุทาหรณ์ที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนที่มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติราชการตามที่กฎหมายกำหนดว่าจะต้องไม่กระทำการที่ฝ่าฝืนระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะช่วยเหลือราษฎรผู้มีรายได้น้อย และต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัดเพราะการที่รัฐกำหนดนโยบายใดๆ ล้วนมีที่มาที่ไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีหน้าที่น่านโยบายดังกล่าวออกไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ ภายใต้ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกฎเกณฑ์ของระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ ... ครับ !!! (สนใจศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๑๘/๒๕๖๒ ปรัชญาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)